Vlaamse Regering

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING OPSCHALINGSSTRATEGIE, FINANCIEEL EN FACILITY KADER TIJDELIJK ONTHEEMDEN OEKRAÏNE

Betreft: Vlaanderen helpt Oekraïne
Goedkeuring opschalingsstrategie, financieel en facility kader tijdelijk ontheemden Oekraïne

Samenvatting

De Vlaamse Regering neemt n.a.v. de oorlog in Oekraïne haar verantwoordelijkheid als sterke en solidaire regio op. In dit kader heeft de Vlaamse regering al meerdere beslissingen getroffen (onder meer de goedkeuring van de fasering van de aanpak, diverse gerichte subsidieregelingen zoals voor de creatie van opvangplaatsen, het aanwenden van leegstaande sociale woningen,...).

De fasering legt objectieven op voor de capaciteitsopbouw van de huisvestingsplaatsen voor vluchtelingen uit Oekraïne, onder meer de realisatie van 18000 huisvestingsplaatsen tegen eind maart en de graduele oprichting van nieuwe en tijdelijke nooddorpen. Voor een gestroomlijnde aanpak op het terrein is verdere intensifiëring en uitdieping vereist wat betreft (1) de operationalisering van aanpak en taakstelling; (2) het kader voor financiële ondersteuning van de realisatie van sites en wooncomplexen van enige schaal en (3) het raamwerk waarbinnen facility-ondersteuning kan worden voorzien.

Deze nota bekrachtigt de verdere operationalisering van de fasering, het kader voor de financiële ondersteuning van realisatie van dergelijk complexen en het raamwerk voor facility-ondersteuning.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Kanselarij, Bestuur en Facilitair Management

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Beleidsveld: Wonen

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 14 maart heeft de Vlaamse Regering het besluit tot toekenning van een subsidie aan lokale besturen voor het creëren van opvangplaatsen goedgekeurd (VR 2022 1403 DOC.0309/1).

Op 14 maart 2022 heeft de Vlaamse Regering het gefaseerd plan van aanpak voor de opvang vluchtelingen Oekraïne goedgekeurd.

Op 18 maart 2022 heeft de Vlaamse Regering het besluit goedgekeurd inzake de tijdelijke huisvesting van gezinnen, alleenstaanden die dakloos dreigen te worden n.a.v. de oorlog in Oekraïne (VR 20221802 DOC.0313/1)

Op 25 maart 2022 heeft de Vlaamse Regering het besluit goedgekeurd tot bepaling van de huurprijs voor de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne (VR 2022 2503 DOC.0346/2)

2. **INHOUD**

A. INLEIDING / PROBLEEMSTELLING

Oekraïne wordt ongewild geconfronteerd met een niets ontziende oorlog die in Europa een stroom van ontheemden op gang heeft gebracht. Volgens de cijfers van UNHCR kan het aantal ontheemden oplopen tot 4 à 8 miljoen afhankelijk van de duur van de oorlog. Momenteel is al sprake van bijna 4 miljoen ontheemde Oekraïners. Ondanks de onderhandelingen om te de-escaleren blijft het conflict muurvast zitten en komt de instroom vooralsnog niet tot stilstand. In een worst-case scenario gaat Vlaanderen ervan uit tot 120.000 tijdelijk ontheemden te moeten opvangen (prognose op basis van de inschatting uitgevoerd door de federale diensten waarbij Vlaanderen zich geëngageerd heeft om er 60% op te vangen).

Volgens recente cijfers van DVZ (28/03) zijn er in België 29.123 tijdelijk ontheemden uit Oekraïne geregistreerd. In werkelijkheid ligt het aantal hoger, aangezien er ook ontheemde Oekraïeners zijn die zich vooralsnog niet lieten registreren). Van deze eerste golf aan geregistreerde ontheemden had de meerderheid (zo'n 80%) geen dringende huisvestingsnood. Deze groep wordt opgevangen door de Oekraïense netwerken en particulieren in ons land. Vermoed wordt dat deze groep België verkoos net omwille van de netwerken waarop zij beroep kunnen doen. Er waren in totaliteit (28/03) -5656 geregistreerde ontheemde vluchtelingen die wel een huisvestingsnood hadden. Zij werden grotendeels doorverwezen naar de particulier aangeboden plaatsen in verschillende gemeenten.

Naar instroom en aanwending capaciteit kunnen volgende risico's worden verwacht:

1. het aantal geregistreerde tijdelijk ontheemden nam in de begindagen gestaag toe. Waar op 10 maart voor België er zich 221 registreerden, was dit aantal op 14 maart gestegen tot 369. Op 17 maart werd een voorlopige piek bereikt van 1932 geregistreerde tijdelijk ontheemden. Recent lijkt dit cijfer te stagneren rond +/- 1700. .
2. het aandeel van tijdelijk ontheemden die een huisvestingsnood hebben, schommelt vooralsnog rond de 20-25%. Echter, redelijkerwijs wordt aangenomen dat dit aandeel zal toenemen naarmate de oorlog aanhoudt. De eerste golf had immers op een of andere manier een connectie of band met België (wat veel minder het geval kan zijn met volgende instromen).
3. Momenteel worden de tijdelijk ontheemden grotendeels gehuisvest via het particuliere aanbod, wat een risico inhoudt naar duurzaamheid (in het bijzonder wanneer het conflict maanden zou aanhouden). Er moet rekening worden gehouden dat een deel van deze plaatsen zullen ingeruild worden voor collectieve georganiseerde plaatsen (wat bijkomende druk kan opleveren op het aanbod).

Deze tendensen kunnen op korte termijn resulteren tot een toenemende nood aan huisvestingscapaciteit. Na de kortlopende noodopvang georganiseerd door de federale diensten worden de tijdelijk ontheemden over het grondgebied verspreid en toegewezen aan de gemeenten met het oog op huisvesting en verdere zorg en begeleiding (welzijn onderwijs, integratie, werk,..). Deze thematieken betreffen bevoegdheden van de deelstaten die dit in samenspraak met de gemeenten opnemen. Hierop moet Vlaanderen zich voorbereiden, wat ook volop het geval is. Bij beslissing van de Vlaamse Regering van 14 maart 2022 zijn de krijtlijnen van de aanpak van de huisvesting van de vluchtelingen uit Oekraïne vastgelegd. Er werd tot een gelijktijdige opstart van de drie fasen beslist:

- tegen 18 maart worden 6000 plaatsen voorzien
- tegen eind maart worden 18.000 plaatsen gecreëerd
- op de middellange termijn kunnen meerdere nooddorpen worden gerealiseerd (telkenmale van een 200 – 250 tal wooneenheden).

In de gefaseerde aanpak mikt Vlaanderen op een gecoördineerde, structurele en geïntegreerde aanpak. Deze is gericht op een collectieve benadering waarbij eveneens de belendende begeleiding / steun wordt geïntegreerd. Qua tijdsperspectief wordt op die manier langduriger verblijf en opvang mogelijk. Dergelijke benadering noopt ertoe op vlak van huisvesting voldoende kwaliteit te bieden en de sectorale dienstverlening mee te nemen (onderwijs, integratie, werk, welzijn). In de toeleiding van vluchtelingen zal eveneens rekening worden gehouden met de bestaande capaciteitsratio's van en de regionale druk op de onderwijsinstellingen. Hiervoor wordt in de werkgroep spreiding ook in vertegenwoordiging van de onderwijsdiensten voorzien en optimaal gebruik gemaakt worden van de inzichten uit de laatste editie van de capaciteitsmonitor. In vermelde beslissing van de Vlaamse Regering van 14 maart 2022 wordt daarnaast gesteld dat naar governance maximaal een beroep wordt gedaan op de as Burgemeesters – Gouverneur. Optimale ondersteuning vanuit de Vlaamse overheid wordt hieraan verbonden, onder meer via

het inschakelen van (gewestelijke) teams die de lokale slagkracht versterken en het aanbieden van instrumentele ondersteuning.

Ook op financieel vlak heeft de Vlaamse Regering het initiatief genomen om de huisvestingsituatie van de tijdelijk ontheemden uit Oekraïne te ondersteunen. Op 18 maart 2022 heeft de Vlaamse Regering een besluit goedgekeurd die de sociale huisvestingsactoren toelaat na opknapbeurt van leegstaande sociale woningen of na het inhuren en opknappen van sites deze aan te bieden voor huisvesting van de vluchtelingen (VR 20221802 DOC.0313/1). Al op 14 maart 2022 nam de Vlaamse Regering de beslissing (VR 2022 1403 DOC.0309/1) om lokale besturen een subsidie van 1000€ toe te kennen per gecreëerde opvangplaats die voor ten minste drie maand wordt aangehouden (en 2000€ per vijf gecreëerde private plaatsen). Dat laatste besluit heeft als finaliteit de snelle inschakeling en tijdelijke ondersteuning van de ter beschikking gestelde plaatsen. De regeling brengt soelaas bij aanwending van kleinere complexen die worden ingezet voor tijdelijke opvang of huisvesting, maar is veel minder geschikt voor de realisatie van grotere sites die langdurige, stabiele huisvesting beogen. Ook voor de oprichting van nieuwe (tijdelijke) nooddorpen (die a priori vanuit het perspectief van kwalitatieve opvang van de tijdelijk ontheemden een duurzaam perspectief worden opgezet) volstaat deze regeling niet.

Volgende issues dienen zich aan en vergen nadere uitklaring en aangepaste werkwijze:

- Op het terrein is er lokaal goodwill en engagement. Evenwel is het voor meerdere lokale besturen momenteel niet duidelijk wat de consequenties zijn van het concretiseren van hun engagement naar het huisvesten van vluchtelingen. Om deze onduidelijkheid op het terrein weg te werken en om concrete actie op het terrein te stimuleren, dient de rol/opdracht van de lokale besturen in relatie tot de opvangcapaciteit die op hun grondgebied wordt gecreëerd nader te worden verfijnd.
- Om het in huur of beheer nemen en inrichten / aanpassen van wooncomplexen te kunnen bewerkstelligen, is duidelijkheid omtrent de financiële engagementen noodzakelijk. Onduidelijkheid omtrent de financiële modaliteiten creëert momenteel terughoudendheid op het terrein. Een door de Vlaamse overheid uit te werken financieel kader met concrete modaliteiten is hierbij aangewezen. Dergelijk kader moet aan de vooropgestelde capaciteitsopbouw de nodige impuls geven en toelaten grotere op duurzaam verblijf gerichte collectiviteiten te realiseren.
- In functie van de capaciteitsopbouw is het nodig uit te klaren op welke facilitaire ondersteuning lokale besturen kunnen rekenen. Zo zijn kleinere gemeenten vragende partij om via een centraal Vlaamse aankoop- of opdrachtencentrale te kunnen werken, terwijl andere gemeenten en steden mogelijk opteren om dit in eigen handen te nemen. Een flexibel raamwerk waarbinnen in dergelijke facilitaire ondersteuning wordt voorzien, is noodzakelijk om op logistiek / materieel vlak waar nodig de realisaties te ondersteunen.

B. VERFIJNEN VAN DE OPSCHALINGSSTRATEGIE

Uitlijnen principes en taakstelling

Vlaanderen bereidt zich voor op het menswaardig opvangen en huisvesten van de tijdelijk ontheemden. In een worstcase scenario wordt hierbij uitgegaan van een toestroom van 120.000 tijdelijk ontheemden. Om de druk op de woonmarkt en de dienstverlening vanuit de diverse sectoren zo beperkt mogelijk te houden, en de kwaliteit van de verblijfs- en leefomstandigheden

van de vluchtelingen te maximaliseren worden capaciteitsopbouw en instroom in Vlaanderen gekanaliseerd volgens principes:

1. het spreiden van de vluchtelingen over het grondgebied;
2. het respecteren van de draagkracht en het sociale weefsel van dorpen en steden
3. het organiseren van collectieve huisvesting (in functie van bundeling van inzet en efficiëntiewinst)
4. het integreren van huisvesting en de dienstverlening die verstrekt wordt vanuit de diverse beleidssectoren (onderwijs, integratie, werk, welzijn,….).

Een dergelijke aanpak gericht op spreiding, draagkracht, collectiviteit én integrale benadering van huisvesting en dienstverlening is eveneens vanuit het oogpunt van de vluchteling cruciaal. Het verzekert niet enkel de continuïteit op de diverse levensvlakken, maar biedt psychologische verbondenheid (nabijheid van lotgenoten), mentale veiligheid en rust. Om het dienstverleningsaanbod uit te bouwen zal ook volop medewerking gevraagd worden van de Oekraïense tijdelijk ontheemden (leerkrachten, onthaal, catering,…), naast het inzetten van het eigen vrijwilligersplatform van de Vlaamse Overheid.

Om aan het principe van spreiding en draagkracht tegemoet te komen, wordt gewerkt met een richtcijfer voor elke gemeente dat rekening houdt met het aantal inwoners. Algemeen wordt vertrokken van een basiswaarde. De basiswaarde is de verhouding van het aantal mogelijk te verwachten vluchtelingen (120.000) op het aantal Vlamingen (6.500.000), wat resulteert in een vaste verhouding van 0,02 vluchtelingen per inwoner. De basiswaarde vermenigvuldigd met het aantal inwoners van de gemeente resulteert in het richtcijfer voor de betrokken gemeente. Het richtcijfer geeft per gemeente het maximale aanbod aan huisvestingsplaatsen weer (rekening houdend met de vooropgestelde spreiding en draagkracht). Zowel het collectief aanbod als het particulier aanbod kan in aanmerking genomen worden voor de invulling van het richtcijfer, voor zover de plaats geschikt is voor langdurig verblijf (ook al is de duurzaamheid in de feiten tijdelijk).

Het richtcijfer geeft het evenredige aanbod per gemeente weer en is gekoppeld aan het scenario van 120.000 vluchtelingen. De beslissing van 14 maart 2022 voorziet evenwel een fasering naar realisatie van het aanbod. In die zin kan het richtcijfer rekening houden met de fasering. Bijgevolg kan worden voorgesteld de omrekening te maken en het richtcijfer stapsgewijs te koppelen aan voorgestelde objectieven (6000, 18000 (eind maart) tot 30.000 (15 juni)). Dergelijke stapsgwijze koppeling biedt een methode om kostenefficiënt aanbod aan instroom te verbinden, een extra capaciteit te creëren en de activering van de realisatie van nieuwe (tijdelijke) nooddorpen. Het laat toe te navigeren in omstandigheden met veel onbekenden (en indien nodig om bij te schakelen, ook naar vooropgestelde streefdoelen). De fasering verloopt volgens volgend schema (en vertaalt de objectieven naar grootte van gemeente / stad). De opschaling naar 30.000 plaatsen vormt hierbij een belangrijke mijlpaal en evaluatiemoment in de opschalingsstrategie (om na te gaan in welke mate kan worden bijgeschakeld dan wel getemporiseerd op vlak van inzet van middelen en mankracht).

Instroom					120.000
Doelstelling		6.000	18.000	30.000	60.000
Totaal inwoners Vlaanderen	6.500.000				
per aantal inwoners	10.000	9	27	46	92
	30.000	27	83	138	276
	100.000	92	276	461	923

Een verdere rubricering kan in latere fase nog worden aangegeven (en is afhankelijk van het verder verloop van de oorlogssituatie in Oekraïne en op termijn kan worden nagedacht over een voorbereiding van uitfasering).

Bovendien is het gemeentelijk richtcijfer voor het aanbod niet absoluut. Omwille van het feit dat het potentieel aanbod aan collectieve plaatsen niet correleert met het aantal inwoners maar wel met het feitelijk patrimonium van de gemeente en de opportuniteiten die zich aandienen, is het richtcijfer niet één op één passend om een evenredig aanbod voor de effectief op te nemen vluchtelingen te bepalen. Een clustering van gemeenten kan hieraan tegemoet komen om zo tot gezamenlijke richtwaarden als doelstelling te komen (voor zover de betrokken Burgemeesters van de gemeenten in de cluster hiermee instemmen). De as Burgemeesters - Gouverneurs bepalen de clustering van de gemeenten op basis van vrijwilligheid, rekening houdend met diverse factoren (zoals de regio-afbakening en /of bestaande samenwerkingsverbanden, het aanbod op niveau van regio's, de mogelijke inplanting van een nieuw tijdelijk nooddorp of een reeds bestaand asielcentrum, het bestaande aanbod aan dienstverlening in de clusters naar o.m. welzijn, onderwijs,….). Op clusterniveau wordt een beroep gedaan op de onderlinge solidariteit en kunnen de richtwaarden worden samengeteld, in het bijzonder in geval grotere wooncomplexen in de cluster zouden worden opgezet. Indien de Burgemeesters binnen de cluster het niet eens raken over de uitvoering van de gezamenlijke richtwaarden zullen de gouverneurs de opdracht opnemen om de individuele gemeenten aan te zetten om het richtcijfer van 0.02 fasegewijs na te streven. Wanneer de tijdelijk ontheemde omwille van het precair karakter van de particulier aangeboden plaats deze noodgedwongen moet verlaten zal op clusterniveau een (collectief) alternatief worden gezocht (als de gemeente opteerde voor de cluster). Op clusterniveau is het ook meer mogelijk om rekening te houden met draagkracht in bepaalde sectoren, zoals onderwijs…

De cluster van de gemeente omvat bijgevolg een georganiseerde dialoog en solidariteit tussen betrokken gemeenten (en zorgt er voor dat de richtwaarden in breder verband kunnen worden opgenomen rekening houdend met de diverse opportuniteiten). De ondersteuning vanuit het gewest zal overigens geënt worden op schaal van de clusters (of een aantal clusters), weliswaar gericht op het versterken van de plaatselijke draagkracht (zie verder). In functie hiervan hebben de gemeenten er bijkomend baat bij zich te engageren in dergelijk samenwerkingsverband.

Mobiliserende kracht van het lokale niveau in functie van capaciteitsopbouw

De beslissing van de Vlaamse Regering van 14 maart 2022 legt de krijtlijnen van de gefaseerde aanpak vast. Tegen eind maart wordt de capaciteit tot 18000 huisvestingsplaatsen opgedreven. Deze capaciteit wordt grotendeels gegenereerd via het capteren en inzetten van bestaande colectiviteiten die op korte termijn inzetbaar zijn. Het plan van aanpak benadrukt dat de capaciteitsopbouw steunt op de mobiliserende kracht van het lokale niveau waarbij de as Burgemeesters - Gouverneurs centraal staat. Vanuit deze opzet worden verdere initiatieven opgezet om duurzame kwalitatieve plaatsen voor vluchtelingen te genereren. In samenspraak met gouverneurs en burgemeesters wordt ingezet op volgende initiatieven:

- **Creëren van aanbod**

  Collectieve huisvestingsplaatsen en sites die een collectief aanbod aan huisvestingsplaatsen kunnen inhouden worden verder opgezocht en maximaal ingebracht in de Vlaamse huisvestingstool (internaten, kloosters, woonzorgcentra, jeugdzorginstellingen en sociale woningen, … kunnen in aanmerking komen). Er wordt hierbij aangegeven in welke mate deze op korte termijn inzetbaar zijn. Het inzetbaar aanbod betreft de infrastructuur waarbij de werkzaamheden en/of inrichtingswerken naar

omvang en tijdsbesteding nihil of beperkt zijn. In vergelijking met de nieuwe tijdelijke nooddorpen (zie verder) is de kost van deze bestaande collectieve huisvestingsplaatsen in de meeste gevallen beduidend lager. Het betreft niet enkel ruime sites maar eveneens voorzieningen die lokaal een beperkt aantal huisvestingsplaatsen opleveren (en die vaak al lokaal op de radar staan). De uitgewerkte Vlaamse huisvestingstool is operationeel en laat een dergelijke differentiatie naar inschatting van inzetbaarheid in de tijd toe. Potentieel aanbod staat dan eveneens geregistreerd, en wordt geactiveerd naargelang de noden. De Vlaamse huisvestingstool biedt bijgevolg een zicht op onmiddellijk inzetbaar aanbod en het potentieel aanbod dat nog werkzaamheden behoeft. De inbreng van het aanbod wordt door de lokale besturen, Vlaamse diensten en organisaties aangeleverd (en wordt op termijn gemonitord op impact op de sectorale aanbieders, bijvoorbeeld naar recreatie en toerisme). De gouverneurs stimuleren de gemeenten maximaal verder tot het opladen van hun patrimonium in die tool. Bovendien zal de financiering vanuit Vlaanderen worden gekoppeld aan het opladen in de Vlaamse huisvestingstool van de effectief beschikbare collectieve huisvestingsplaatsen van een zekere schaalgrootte. De financiering van de dienstverlening en de huisvesting zal tevens een basis bieden om een billijke vergoeding te vragen van de ontheemde vluchteling (voor zover die beschikt over een leefloon of een inkomen uit arbeid).

- **operationeel beheer aanbod huisvestingsplaatsen**

  Het onmiddellijk inzetbaar aanbod wordt door de lokale besturen via de Vlaamse huisvestingstool operationeel opgevolgd en beheerd. Na de nodige controles naar veiligheid en gezondheid, en na functionele inrichting, kan het ingebrachte aanbod worden aangeboden voor effectieve toewijzing aan tijdelijk ontheemden. De lokale verantwoordelijke wordt gemachtigd om het potentieel aan aanbod in de Vlaamse huisvestingstool tool te bevestigen naar inzetbaarheid, waardoor duidelijk de huisvestingsplaatsen in beeld komen die op het terrein actief ingezet kunnen worden voor toewijzing. Daarnaast beschikt het lokale niveau over de federale Housing tool die de particuliere plekken omvat. De ICT tools worden op elkaar afgestemd, maar op termijn wordt de Vlaamse huisvestingstool het te hanteren toewijzingsinstrument (met uitbreiding naar functionaliteiten zoals koppeling aan geregistreerde tijdelijk ontheemden en indien mogelijk met het aanbod aan dienstverlening en de capaciteit die hiertoe kan worden voorzien op vlak van onderwijs of welzijn). De plaatsen aangeboden door de particulieren (#plekvrij) worden extra geïdentificeerd op basis van het criterium of deze al dan niet geschikt zijn voor langdurig stabiel verblijf en zullen door de lokaal verantwoordelijke met dit oogmerk worden ingevoerd in de Vlaamse huisvestingstool. Vlaanderen organiseert samen met de gemeenten de aanbodzijde van het duurzaam huisvestingsaanbod. Fedasil staat in voor de administratieve toewijzing van de tijdelijk ontheemden uit Oekraïne aan de gevalideerde (en lokaal bevestigde) opvangplaatsen in de Vlaamse huisvestingstool.

- **kwaliteitscheck particulier aanbod**

  Vluchtelingen worden momenteel toegewezen aan de crisishuisvestingsplaatsen opgenomen in de federale Housingtool[1], 95% van de aangeboden plaatsen betreffen aanbod van particulieren. Voor Vlaanderen zijn om en bij 18.000 crisishuisvestingsplaatsen voorhanden, waarvan het gros bij particulieren. Hoewel dat niet de primaire focus is voor het duurzame huisvestingsaanbod dat Vlaanderen samen met de gemeenten aan het inventariseren is, is het niet uitgesloten dat er ook een particulier duurzaam huisvestingsaanbod is. Evenwel is er geen zicht op de hoedanigheid en kwaliteit van de aangeboden plekken. Om een voldoende mate van kwaliteit van de betrokken plaatsen te garanderen wordt een aanpak uitgestippeld die de lokale besturen moet toelaten een rudimentaire screening door te voeren. Vanuit het beleidsveld Wonen

zal een aanpak worden uitgestippeld die de lokale besturen toelaat om op een haalbare wijze een woningkwaliteitstoets uit te voeren. Daarnaast is het wenselijk dat lokale besturen aandacht hebben voor de motieven en de betrouwbaarheid van de aanbieder.

- **Monitoring**
  In afwachting van de monitoring op basis van de Vlaamse Huisvestingstool hebben de gouverneurs op hun grondgebied in samenspraak met de burgemeester de capaciteitsopbouw en het aantal huisvestingsplaatsen in hoofdlijnen geïnventariseerd. Deze inschatting toont aan dat de vooropgestelde 6000 huisvestingsplaatsen behaald werden. , De doelstelling van 18.000 plaatsen tegen 31/3 is vermoedelijk een haalbare kaart (en moet nog worden bevestigd naar effectieve inzetbaarheid). Op korte termijn zal de Huisvestingstool toelaten een dergelijke monitoring uit te voeren. De Gouverneurs blijven een coördinerende en stimulerende rol opnemen, terwijl de lokale besturen het aanbod monitoren en beheren vanuit operationeel oogpunt. Vlaanderen zorgt voor aanbodmanagement en goede afstemming met Fedasil.

Nooddorpen en sites met eenzelfde schaalgrootte

De gefaseerde aanpak in de beslissing van de Vlaamse Regering van 14 maart 2022 voorziet eveneens in de oprichting van nieuwe nooddorpen. Deze worden opgezet met het oog op een aanvullend kwalitatief huisvestingsaanbod op grotere schaal. Nieuwe nooddorpen zijn steeds tijdelijk in functie van de huisvesting van tijdelijk ontheemden en kunnen ook capaciteit voor begeleidende dienstverlening voorzien. Dergelijke nooddorpen omvatten als richtsnoer 200 – 250 woonentiteiten om de operationele beheersbaarheid niet in het gedrang te brengen. Een optimaal leefbare setting moet immers kunnen gegarandeerd worden. Wel is de schaalgrootte het criterium om te spreken van een nooddorp en waarbij de nood aan sectorale ondersteuning en capaciteit noodzakelijk wordt (ongeacht of het een nieuw op te richten dan wel een bestaande site betreft waaraan faciliteiten worden uitgebouwd). Zo zal bij de uitbouw van een nooddorp bijvoorbeeld ook automatisch kunnen voorzien worden in de creatie van bijkomende schoolcapaciteit evenredig met de schaalgrootte, desnoods in het nooddorp zelf. (eenzelfde overweging is geldig voor andere beleidsvelden, zoals welzijn bijvoorbeeld naar kinderopvang).

Zoals hoger aangehaald zal op basis van de instroom en het beschikbare aanbod één of meer nieuwe nooddorpen worden opgericht en de effectieve keuze is mede afhankelijk van diverse factoren zoals de lokale mogelijkheden, de concrete faciliteiten op het terrein, de gevormde clusters. Alvast gelden de hierboven aangehaalde leidende principes a fortiori voor de oprichting van de nooddorpen. Bijgevolg zal steeds een afdoende spreiding en het respecteren van de plaatselijke draagkracht worden verzekerd. Uiteraard is het in de uittekening van de nooddorpen cruciaal om de gemeenschapsdienstverlening uit de diverse beleidssectoren mee in ogenschouw te nemen (onderwijs, welzijn, integratie, werk, vrijetijd….). Bij de inplanting van de nooddorpen zal in de mate van het mogelijke rekening worden gehouden met de operationele draagkracht van deze betrokken beleidssectoren.

Bestaande complexen kunnen worden aangewend of omgevormd zodoende dat deze eenzelfde schaalgrootte hebben als de nieuwe nooddorpen De aanwending van bestaande collectieve plaatsen - met mogelijkheid van omvorming wordt momenteel volop geëxploreerd. De kost voor aanwending en omvorming van bestaande infrastructuur wordt lager ingeschat dan de oprichting van nieuwe nooddorpen (en verdienen vanuit die optiek prioriteit). De verdere ontwikkelingen ter plaatse in Oekraïne -en bijgevolg de instroom van de vluchtelingen in Vlaanderen- zal mede bepalend zullen zijn voor de realisatie van de nieuwe nooddorpen. Een cruciaal evaluatiemoment

vormt hiertoe de vooropgestelde 30.000 huisvestingsplaatsen. Met uitzondering van de pilootdorpen is voor de effectieve realisatie van de nieuwe (tijdelijke) nooddorpen de beslissing van de Vlaamse Regering vereist (mede gebaseerd op spreiding en de beschikbaarheid van het aanbod aan wooncomplexen in de huisvestingstool). In de huidige fase is het noodzakelijk alvast de voorbereidingen te treffen zodat een zo kort mogelijke realisatietijd mogelijk wordt in functie van de evolutie van de nodige huisvestingscapaciteit.. Bij de effectieve implementatie blijft de as Gouverneur - Burgemeesters cruciaal, maar in de globale aanpak en organisatie van de nooddorpen is voor Vlaanderen een ruime ondersteunende, faciliterende en aansturende opdracht weggelegd. Volgende initiatieven / opdrachten zijn hierbij van belang:

- **screening locaties**
  De gouverneurs houden met het oog op het realiseren van de nooddorpen een eerste algemene screening op het grondgebied om na te gaan waar zich potentiële locaties voor de oprichting van nooddorpen bevinden (zowel naar nieuw op te richten nooddorpen als naar aanwending en / of uitbreiding van bestaande wooncomplexen). De gouverneurs organiseren hun prospectie op basis van een leidraad die hen door Vlaanderen is aangereikt. Tevens wordt aangegeven welke mogelijke troeven deze kunnen bieden (nabijheid openbaar vervoer, aanwezigheid nutsvoorzieningen en afvoerriolering…). Die screening zal op korte termijn worden afgerond in samenspraak met de Burgemeesters.

- **Opportuniteitskader**
  Om de realisatie van sites met schaal of nieuwe nooddorpen te faciliteren en te bespoedigen, wordt vanuit het beleidsveld Ruimtelijke ordening een regeling aangereikt dat moet toelaten de toepassing van belemmerende regels tot een minimum te beperken (zowel naar bestemming en / of bestemmingswijziging van bestaande complexen als de vergunningsproblematiek voor nieuw te realiseren nooddorpen). Een voorstel van nooddecreet geeft dit opportuniteitskader vorm enlaat de gouverneurs roe om samen met de burgemeester binnen de voorziene contouren van het nooddecreet snel en accuraat aan de slag te gaan.

  Draaiboek
  De Vlaamse diensten nemen het initiatief om een operationeel draaiboek uit te werken. Dit moet de oprichting van de nooddorpen naar logistieke en operationele aanpak faciliteren en ondersteunen. Bij de opmaak van het draaiboek wordt maximaal gebruik gemaakt van de kennis en expertise van praktijkwerkers. De ervaring van geëigende organisaties zoals het Rode Kruis, G4S en Securitas wordt hierin geïntegreerd. Ook de eerste stedelijke nooddorpen (Antwerpen en Mechelen) kunnen praktijkkennis aanleveren. Het operationeel draaiboek is zowel gericht op technische, logistieke aspecten als praktische / juridische beheeraspecten. Het Facilitair Bedrijf van de Vlaamse overheid heeft hiertoe reeds het initiatief genomen.

- **Pilootprojecten**
  De eerste stedelijke initiatieven worden momenteel opgezet door de steden Mechelen en Antwerpen. Die cases kunnen inspirerend werken voor heel Vlaanderen (en laten de Vlaamse Regering toe gemotiveerd beslissingen te nemen over het opzetten van nieuwe nooddorpen). De stedelijke initiatieven samen met deze pilootprojecten houden een leerproces in, en bieden de nodige kennis, ervaring die bij verdere opschaling in de 2e fase Vlaanderen-breed goed van pas kan komen. Een van de focuspunten bij de nooddorpen op grotere schaal betreft het aanbieden van de gemeenschapsdienstverlening. Specifiek voor de sociaal-psychologische ondersteuning van de vluchtelingen zullen best practices worden gebundeld en ter beschikking gesteld

van de diverse sites die zich op het terrein bevinden. Het agentschap Integratie & Inburgering neemt hiertoe de nodige initiatieven.

- **Extern beheer en Vlaamse omkadering**
  Bij de nooddorpen met ruimere schaal van 200 -250 woonentiteiten worden waar nodig externe partners aangezocht voor het runnen en beheren van de site (G4S, Rode Kruis, securitas,…). Zij hebben in het verleden hiertoe in gelijklopende initiateven de nodige expertise opgebouwd. In nauw overleg met het betrokken lokaal bestuur zal het Facilitair Bedrijf voor wooncomplexen met schaal en nooddorpen desgevallend instaan voor de organisatie van de toewijzing van het beheer. Via het Rode Kruis kunnen in lokale sites eveneens vrijwilligers worden ingezet (=beepleplatform van het Rode Kruis). Wanneer de schaal de lokale schaal overstijgt moet worden overwogen de organisatie vanuit Vlaanderen geheel op te zetten (bv inhuren vakantiecentra, aanleg terreinen en nooddorpen buiten de steden,…). In punt C hierna worden zowel de omkadering naar financiële steun als de logistieke facility uiteengezet.

- **Solidariteitsmechanismen wooncomplexen / nooddorpen**
  Grotere collectiviteiten en nooddorpen kunnen op lokaal niveau onevenredige draagkracht vergen en onevenredige inspanningen van de lokale besturen met zich meebrengen. Mede daarom biedt de clusterschaal een eerste ondersteuningsmechanisme. In dit verband is het duidelijk dat een zekere solidariteit binnen de cluster (of over verschillende clusters heen) georganiseerd moet worden (om onder meer de problematiek van de toekenning leefloon en de daarmee gepaard gaande inzet personeel te ondervangen). De betrokken gemeente neemt immers in de cluster een groot aandeel van de richtwaarde op. Daarnaast zal de kostenstructuur zo uitgetekend worden dat ondersteuning vanuit Vlaanderen verzekerd wordt (en desgevallend worden flankerende maatregelen genomen).

C. MAXIMALE ONDERSTEUNING VLAANDEREN

Op diverse vlakken zal ondersteuning worden geboden om de huisvestingscapaciteit te kunnen opvoeren, en deze functioneel en interdisciplinair vanuit het diverse dienstverleningsaanbod te kunnen aanwenden. We onderscheiden drie deelluiken die vanuit Vlaanderen nadrukkelijk worden opgenomen :

1. het ter beschikking stellen van personeel
2. het subsidiëren van de gerealiseerde huisvestingscapaciteit
3. het bieden van facility ondersteuning en instrumentele ondersteuning (tools)

1. HET TER BESCHIKKING STELLEN VAN PERSONEEL

In vermelde beslissing van de Vlaamse regering van 14 maart 2022 worden regionaal opgezette ondersteuningsteams aangekondigd. Ze ondersteunen de ’ de lokale besturen in functie van de noden. Hun opdracht is de lokale slagkracht versterken en vanuit een lokaal overstijgende aanpak synergiën en samenwerkingsverbanden creëren. Ook op vlak van facility kan ondersteuning van gemeenten -die zoals hoger aangehaald gebundeld hun richtcijfer wensen te realiseren- via deze teams worden opgezet: het beoordelen van de noden die zich aandienen om duurzame huisvesting te realiseren, het mobiliseren en de opdracht opnemen naar het Vlaamse facility team

of andere partners om infrastructuur te helpen realiseren (zie verder). Verder zal de liaison met de dienstverlening vanuit de diverse sectorale beleidsvelden worden bewaakt en mede ondersteund vanuit de teams.

We streven hierbij naar een model die gemeenten en / of een cluster van gemeenten ondersteunt (in het bijzonder in geval in de gemeente een nooddorp of groot wooncomplex is). Bij de implementatie starten we met vijf regioteams die zullen ingezet worden (mede afhankelijk van de plaatselijke noden). Er worden maximum 10 tot 20 regioteams opgericht. De regioteams zijn mobiele teams en worden ingebed binnen ABB, zodat ook wendbaar kan worden ingespeeld op de omstandigheden in de desbetreffende provincie en/of regio's en ook over regio's heen kan worden samengewerkt. Hoewel de regioteams administratief onder ABB vallen, gebeurt de directe aansturing door het Vlaams Team collectieve opvang, en dus bij uitbreiding de taskforce, en in nauwe samenwerking met de gouverneurs. De verantwoordelijke voor de voorzieningen wordt toegevoegd bij het Agentschap Inburgering & Integratie. Het opschalen van een aantal regioteams of de uitbreiding van bestaande teams, wordt afgestemd met het Vlaams Team collectieve opvang en afgezet tov de uitdagingen in de desbetreffende regio en de instroomgegevens van vluchtelingen. De opschaling van het aantal wordt voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Er wordt gestart met vijf teams die naderhand afhankelijk van de noden naar aantal opgeschaald kunnen worden. Een eerste evaluatiemoment vormt hiertoe de 30.000 huisvestingsplaatsen (timing 15 juni).

Verder bouwend op eerdere beslissing van de Vlaamse Regering wordt vooropgesteld om de samenstelling van het regionaal team bij de start volgende profielen te laten omvatten :

- Algemeen verantwoordelijke: opvolging aanbod in samenspraak met de betrokken gemeenten, contacten met beheerders van complexen in de regio, HR, communicatie, draaiboek vertalen naar lokale besturen, communicatie met gouverneurs en burgemeesters en opvolgen verrichtingen ICT-tool

- Site- en logistiek manager: ondersteuning bij aanleg en inrichting terreinen, operationele uitbating, contacten met leveranciers,…

- Verantwoordelijke voorzieningen die per regio de link legt naar de onderscheiden Vlaamse sectoren (zoals wonen, welzijn, zorg, werk, integratie, inburgering en onderwijs). Deze verantwoordelijke zal, in nauwe samenspraak met de bestaande samenwerkingsverbanden, de dienstverlening met het reguliere sectorale aanbod afstemmen en hiertoe zal overlap worden vermeden.

- Administratieve kracht

In functie van de noden op het terrein kunnen hetzij extra regioteams worden ingericht, hetzij extra profielen worden toegevoegd aan een regioteam. We houden hierbij maximaal rekening met de diversiteit aan uitdaggingen die zich kunnen stellen.

Met het oog op het faciliteren van de coördinerende opdracht van de gouverneur voorziet de Vlaamse Overheid bijkomend een ondersteunende kracht (1VTE niveau A).

Verder bouwend op eerdere beslissing van de Vlaamse Regering wordt tot slot een Vlaams Team collectieve opvang opgezet om de regioteams, de lokale besturen en de diensten van de gouverneur te ondersteunen bij hun operationele werkzaamheden. De ondersteuning bestaat uit:

- De algemene organisatie van regioteams

- Het organiseren van het aanbodmanagement van de Vlaamse Huisvestingstool en de noodzakelijke werkzaamheden om tot een vlotte doorstroom van het opgeladen patrimonium te komen

- Het, samen met de bevoegde agentschappen en departementen, faciliteren van de werkzaamheden van de regioteams, de lokale besturen en de diensten van de gouverneur (bv bij financiële vragen ivm subsidies, bij omgevingsmateries, bij technisch-logistieke vragen, enz.)

- Een coördinatie- en dispatchingsrol van vragen aan de betrokken beleidsvelden (onderwijs, werk, zorg, integratie en inburgering, wonen,…)

Daarnaast staat dit Vlaams Team collectieve opvang in voor de samenwerking met de federale diensten, bv het afstemmen van de federale housing tool met de Vlaamse Vlaamse Huisvestingstool, het monitoren van de instroom van vluchtelingen en het matchen met het opvangaanbod, het coördineren van de communicatie naar de lokale besturen, etc.

Het Vlaams Team collectieve opvang wordt in de schoot van de taskforce opgericht en wordt administratief toegewezen aan ABB. Dit team is verantwoordelijk voor de doorstroming van informatie naar de taskforce en haar werkgroepen en van de taskforce naar de diverse stakeholders. Gelet op de multidisciplinariteit zal dit team samengesteld zijn uit 6 VTE met verschillende expertises, met name algemene coördinatie, aanbodmanagement van de Vlaamse Huisvestingstool, financiële-, logistieke-, juridische- en administratieve expertise.

In de nota VR bij het besluit van 14 maart 2022 wordt aangegeven dat voor de toepassing van het BVR ABB nood heeft aan een bijkomende A1 (voorzien tot einde oktober). Doordat de eenmaligheid van de subsidie verlaten wordt (zie hierna), blijft die nood langer aanwezig. De bestendiging en uitbreiding van het bestaande BVR betekent bovendien meer opvolging en controle. De nood aan bijkomend personeel wordt geraamd op 3 VTE A1 voor een jaar

Tot slot voorziet AgO een tijdelijke bijkomende personeelsnood van een selectieverantwoordelijke om wendbaar te kunnen inspelen op de noden die de rekrutering met zich meebrengt en om actief te kunnen rekruteren en selecteren op de interne en externe arbeidsmarkt. De nood aan bijkomend personeel wordt geraamd op 1 VTE A1.

2.FINANCIEEL KADER

- ***Algemene principes***

Eerdere beslissingen van de Vlaamse Regering stellen bepaalde verrichtingen en initiatieven subsidiabel. Deze regelingen richten zich op geëigende gevallen en zijn doelgericht nuttig om het huisvestingsplaatsen te creëren. Momenteel zijn volgende regelingen van toepassing:

- Het BVR van 14 maart 2022 voorziet een eenmalige tijdelijke subsidie van 1000€ per publiek gecreëerde plaats en 2000€ per 5 particuliere huisvestingsplaatsen
- Het BVR van 18 maart 2022 voorziet een fianciële tussenkomst voor diverse verrichtingen, onder andere voor het opknappen van de huisvestingplaatsen.

//

- Het BVR van 25 maart 2022 tot bepaling van de huurprijs voor de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne

Om de nodige capaciteitsopbouw te genereren en de lokale besturen en actoren te stimuleren om hun aanbod in te zetten voor de huisvesting van de tijdelijk ontheemden wordt een ruimer financieel kader ontworpen. Dit moet het mogelijk maken extra stimulansen op het terrein te bieden. Dit ruimer kader wordt opgezet vanuit volgend oogpunt:

- er wordt een maximale coherentie en afstemming met de reeds bestaande regelingen beoogd
- een vlot hanteerbaar, eenvoudig en transparant systeem wordt opgezet waarbij de financiële tussenkomst snel kenbaar is
- er wordt een extra capaciteit opgebouwd om afdoende te kunnen anticiperen zonder evenwel overaanbod te subsidiëren
- de financiële regeling is tijdelijk en maximaal gekoppeld aan de tijdsduur van het statuut van tijdelijk ontheemde
- de tijdelijk ontheemde draagt financieel bij voor zijn / haar huisvesting

- ***Technische uitwerking aangepast financieel kader***

Categorie 1: 1000/400 regeling

Het BVR van 14 maart 2022 voorziet een tijdelijke subsidie van respectievelijk 1.000 euro per publiek gecreëerde plaats en 2.000 euro per 5 particuliere plaatsen. Die tijdelijke regeling geldt voor duurzame huisvesting die minimaal 3 maanden aangehouden wordt, maar blijft een eenmalige regeling. Voor de eenmalige tussenkomst moet de woonplaats geregistreerd zijn in de huisvestingstool en aangewend voor de huisvesting van de tijdelijk ontheemde. Voor de specifieke capaciteit via hotels e.d.m. (= categorie 2) en de nooddorpen (zie verder) voorzien we een andere regeling.

Onder de 1.000 euro regeling voor huisvestingsplaatsen gecreëerd door het lokaal bestuur voorzien we nu twee categorieën: huisvestingsplaatsen zonder en huisvestingsplaatsen met benodigde opknapwerken.

In geval geen opknapwerken nodig zijn, krijgt het lokaal bestuur voor elke plaats die ze zelf creëert eenmalig 1.000 euro en voor de huisvesting wordt, conform het BVR 25 maart 2022, van de tijdelijk ontheemde huur gevraagd. Deze wordt niet verrekend in de subsidie die de Vlaaamse overheid geeft. De 1.000 euro is een forfaitaire som en dekt bv. ook eventuele inrichtingskosten (cf. BVR 14 maart 2022).

Indien er opknapwerken nodig zijn, krijgt het lokaal bestuur voor elke plaats die ze zelf creëert eenmalig 400 euro**.** Analoog met het BVR van 18 maart 2022 wordt bijkomend voorzien in een opknapsubsidie van maximaal 2.500 euro per kamer en van maximaal 2.500 euro voor de gemeenschappelijke delen (bv. keuken, wasplaats,..). Voor de financiering van de opknapwerken worden de gemaakte kosten door het lokale bestuur op basis van facturen bij het facilitair bedrijf verhaald. De opknapwerken hebben als doel om de versoepelde minimale woningkwaliteitsnormen (elementaire vereisten van veiligheid en gezondheid) te behalen.

Overeenkomstig artikel 1. 3° van het BVR 14 maart 2022 **kan een andere actor als derde** op vraag van het lokaal bestuur collectieve plaatsen ter beschikking stellen. Voor deze huisvestingsplaatsen onder particulier beheer blijft de eenmalige 1.000 euro per plaats gelden.

Deze subsidie wordt uitgekeerd aan de lokale besturen. Indien op **vraag van het lokaal bestuur een actor als derde** collectieve opvangplaatsen ter beschikking stelt en opknapwerken nodig zijn, krijgt het lokaal bestuur eenmalig 400 euro conform de regeling voor de plaatsen met opknapnood die ze zelf creëert. Op deze manier kunnen ook bestaande complexen zoals internaten, kloosters e.d.m. worden aangepast en ingezet.

De 1000/400 regeling wordt vervangen door een nieuw geïntegreerd BVR dat eveneens voorziet in een financiële tussenkomst voor het opknappen van opvangplaatsen (met het oog op het aanwenden voor huisvesting van vluchtelingen), en dat een retroactieve werking zal kennen. Dit kunnen we dan als volgt schematisch voorstellen:

Categorie 1 - Alle in de huisvestingstool geregistreerde duurzame huisvesting (min. 3 maanden) ZONDER opknapwerken excl. specifieke capaciteit (categorie 2) en Nooddorpen (categorie 3)		
Type	**Subsidie (eenmalig)**	**Verrekening huurinkomsten tussen gemeenten en Vlaamse Overheid**
Initiatief van een particulier, per 5 plaatsen met effectieve toewijzing	2.000 euro	Neen
Beheer of ter beschikking gesteld door een andere actor op vraag van het lokaal bestuur, per plaats los van effectieve toewijzing	1.000 euro	Neen
Beheer of ter beschikking gesteld door het lokaal bestuur, per plaats los van effectieve toewijzing	1.000 euro	Neen
Categorie 1 - Alle in de huisvestingstool geregistreerde duurzame huisvesting (min. 3 maanden) MET opknapwerken excl. specifieke capaciteit (categorie 2) en Nooddorpen (categorie 3)		
Type	**Subsidie (eenmalig)**	**Verrekening huurinkomsten tussen gemeenten en Vlaamse Overheid**
Beheer of ter beschikking gesteld door een andere actor op vraag van het lokaal bestuur, per plaats los van effectieve toewijzing	400 euro	Neen
Beheer of ter beschikking gesteld door het lokaal bestuur, per plaats los van effectieve toewijzing	400 euro	Neen
Maximale opknapsubsidie per kamer	2.500 euro	Neen
Maximale subsidie per collectieve opvang voor de gemeenschappelijke delen	2.500 euro	Neen

We illustreren in onderstaande tabel (in euro) aan de hand van 20 plaatsen waarvan 5 plaatsen particulier, 5 plaatsen in collectieve opvang op vraag van lokaal bestuur en 10 in beheer van lokale overheid zelf, zonder opknapwerk.

De huuropbrengsten zijn berekend op basis van 3 gezinnen (bestaande uit 4 personen) en 3 alleenstaanden. Gezinnen betalen een maandelijkse huur van 222 euro, een alleenstaande 164 euro.

(in euro)

Stakeholder	**Begeleiding**	**Huurprijs**	**Dagprijs**	**Recurrent (3 maanden)**	**Eenmalig**
Lokaal bestuur	17.000	3.474	0	3.474	17.000
Kost Vlaamse Overheid	-17.000	0,00	0	0	-17.000

We illustreren in onderstaande tabel het geval van 20 plaatsen in collectieve opvang met opknapwerken die effectief werden toegewezen. Rekenend met 2 plaatsen per kamer komt dat uit op 8 kamers voor de 4 gezinnen, 2 kamers voor de alleenstaanden alsook 3 gemeenschappelijke ruimtes in verschillende gebouwen.

De gezinnen leefloners betalen 222 euro per maand huur, de alleenstaande leefloners 164 euro per maand.

(in euro)

Stakeholder	Begeleiding	Huurprijs	Dagprijs	Opknap-werk	Recurrent (3 maanden)	Eenmalig
Lokaal bestuur	8.000	4.632	0	32.500	4.632	40.500
Kost Vlaamse Overheid	-8.000	0	0	-32.500	0	-40.500

Het mechanisme voor de financiering van de opknapwerken bestaat erin dat de gemaakte kosten door de lokale besturen op basis van facturen bij het facilitair bedrijf worden verhaald. Bovenstaande voorbeelden omvatten de maximale bedragen.

De begeleidingskosten worden 1 keer per maand afgerekend op basis van het aantal geregistreerde plaatsen beschikbaar op de laatste dag van de voorbije maand[1].

Ter info: de lokale besturen ontvangen ook 35% van het leefloon van onze 4 gezinnen en 4 alleenstaanden. Voor 3 maanden komt dit neer op 10.802,48 euro.

Categorie 2: specifieke capaciteit (3 maanden, desgevallend verlengbaar)

Extra capaciteit wordt opgebouwd via het inschakelen van bestaande verblijfscomplexen. Om op het terrein deze capaciteit vlot in te zetten, wordt met vaste eenheidsprijzen gewerkt voor vijf specifieke categorieën van opvangplaatsen (hotels, pensions, vakantiewoningen in vakantieparken, assistentiewoningen en jeugdhostels). Die prijzen geven per categorie aan wat de maximale financiële tussenkomst is per opvangplaats die door de aanbieder ter beschikking wordt gesteld en dienen de toets van de marktconformiteit te doorstaan. Tegelijk dienen die prijzen voldoende vertrouwen te schenken aan de marktspelers. Vooropgestelde eenheidsprijzen bieden het voordeel van de eenvoud en transparantie:

Categorie 2 - Specifieke capaciteit (drie maanden, verlengbaar met drie maand), geregistreerd in huisvestingstool		
Type	**Dagprijs per plaats**	**Verrekening huurinkomsten tussen gemeenten en Vlaamse Overheid**
Hotel	35	Ja
Pension	35	Ja
Vakantiewoning (op vakantiepark)	15	Ja
Assistentiewoning	15	Ja
Jeugdhostel	20	Ja
Type	**Subsidie (eenmalig)**	**Verrekening huurinkomsten tussen gemeenten en Vlaamse Overheid**
Beheer door het lokaal bestuur, per plaats met effectieve toewijzing , max. 10.000 plaatsen (bij BVR op te schalen tot max. 20.000 plaatsen)	400	Ja

In functie van deze capaciteit wordt de instroom en de aanwending van het geregistreerde aanbod gemonitord. Hiermee rekening houdend kan stelselmatig het volume aan extra capaciteit worden bijgesteld, wat in eerste instantie gealigneerd wordt op 30.000 huisvestingsplaatsen tegen 15 juni (maar de facto afhankelijk van de situatie op het terrein). De tijdelijkheid van de beschikbaarheid van de categorieën vormt geen beletsel om deze op te nemen als extra capaciteit (beschikbaarheid van bijvoorbeeld vakantiewoningen tot juli).

De regeling geldt voor 3 maanden en kan, in functie van de behoeften, worden verlengd met telkens drie maanden.

[1] Plaatsen die in de loop van die voorbije maand erbij zijn gekomen, worden meegenomen bij de volgende telling (want beschikbaar op de 1ste van de volgende maand). Het betreft eenmalige betalingen: de uitstaande stock aan plaatsen in categorie moeten we niet telkens vergoeden, alleen de maand-op-maand verschillen zoals gemeten op de laatste van de voorbije maand.

Bij de vijf categorieën wordt gewerkt met vergoedingen voor de aanbieders van collectieve huisvestingsplaatsen per persoon en per dag (zie tabel Categorie 2). De vergoedingen staan los van het feit of de vluchteling beschikt over een leefloon (of inkomen uit arbeid).

In functie van het aanbieden van de collectieve huisvestingsplaatsen wordt gewerkt met eenheidsprijzen voor de ter beschikking gestelde plaatsen. Dat zijn gemiddelde prijzen, gebaseerd op een bevraging van de markt en afgetoetst bij gemeentelijke stakeholders. Het concrete, effectieve aanbod kan een indicatie geven van wat de kloof is met de (minimaal) gevraagde aanbodprijs. Met zekerheid is de prijs gekend als een beroep gedaan wordt op een veilingstechniek. Op middellange termijn (eind juni) wordt gedacht aan een veilingstechniek zoals toegepast door de Amerikaanse schatkist of de groothandelsmarkt voor elektriciteit om de nodige collectieve opvangcapaciteit te mobiliseren. Dergelijke techniek vereist immers een digitaal handelsplatform alsook een duiding van de gehanteerde veilingstechniek en voldoende deelnemers.

Er wordt dus geopteerd om via de lokale overheden een duidelijk financieel kader met eenheidsprijzen aan te bieden aan potentiële aanbieders van duurzame huisvestingsplaatsen die onder een van de vijf categorieën vallen. Met dat kader gaan de lokale overheden aan de slag om de nodige capaciteit te mobiliseren. Er wordt een prijs per plaats en per dag aangerekend variërend volgens het aangeboden type huisvesting. Het is de bedoeling dat de vergoeding wordt uitbetaald [op het moment dat de huisvestingsplaatsen ter beschikking worden gesteld en in de huisvestingstool worden opgeladen]. Tot een capaciteit van 10.000 plaatsen in categorie 2 over Vlaanderen wordt aan de lokale besturen 400 euro voor dienstverlening aan de tijdelijk ontheemde toegekend. Vermelde capaciteit is opschaalbaar tot 20.000 plaatsen, met bijhorende uitkering van 400 euro aan de lokale besturen, voor zover op het terrein de opschaling noodzakelijk is en de Vlaamse Regering hiertoe heeft beslist.

Het zijn de gemeenten die de eigenaars van hotels, pensions, vakantiewoningen en jeugdhostels vergoeden voor de ter beschikking gestelde huisvestingsplaatsen. Het mechanisme voor de financiering van de gemeenten van deze capaciteit bestaat erin dat de afrekening om de drie maand plaatsvindt, waarbij tevens wordt gewerkt met een voorschotregeling. Een eerste verrekening wordt voorzien eind juni.

Voor de Vlaamse overheid zijn de kosten verbonden aan de vergoedingen bruto in de zin dat er een compensatie door de vluchteling met recht op leefloon zal worden betaald. De netto kost voor de Vlaamse overheid aan de lokale besturen zal bijgevolg na verrekening met de door het lokaal bestuur ontvangen huurprijs en de brutokost van de toegekende dagprijs gedrukt worden.

We illusteren in onderstaande tabellen (in euro) voor 20 plaatsen die gedurende 90 dagen worden aangehouden in de verschillende categoriën en effectief werden toegewezen. We gaan uit van dezelfde samenstelling van de vluchtelingen (4 gezinnen bestaande uit 4 personen en 4 alleenstaanden). Gezinnen betalen een huur van 222 euro, een alleenstaande 164 euro.

a) Hotel/pension – 35,00 euro per dag per vluchteling

(in euro)

Stakeholder	Begeleiding	Huurprijs	Dagprijs	Recurrent (3 maanden)	Eenmalig
Lokaal bestuur	8.000	-4.632	63.000	58.368	8.000
Kost Vlaamse Overheid	-8.000	4.632	-63.000	-58.368	-8.000

b) Jeugdhostel: 20 euro per dag per vluchteling

(in euro)

Stakeholder	Begeleiding	Huurprijs	Dagprijs	Recurrent (3 maanden)	Eenmalig
Lokaal bestuur	8.000	-4.632	27.000	22.368	8.000
Kost Vlaamse Overheid	-8.000	4.632	-27.000	-22.368	-8.000

c) Vakantiedorpen/assistentiewoningen: 15 euro per dag per vluchteling

Categorie 3 - Nooddorpen, geregistreerd in huisvestingstool		
Type	**Dagprijs per plaats**	**Verrekening huurinkomsten tussen gemeenten en Vlaamse Overheid**
Container (huur, min. 9 maanden)	Te bepalen	Ja
Beheer en uitbating per plaats met effectieve toewijzing	Te bepalen	Ja
Type	**Subsidie (eenmalig)**	**Verrekening huurinkomsten tussen gemeenten en Vlaamse Overheid**
Piloot nooddorpen Antwerpen en Mechelen	100% van de bewezen kosten	Ja
Beheer door het lokaal bestuur, per plaats met effectieve toewijzing binnen piloot nooddorpen Antwerpen en Mechelen (bij BVR uitbreidbaar naar andere nooddorpen)	400	Ja
Voorbereiding terrein en aansluiting nutsvoorzieningen (alle nooddorpen)	100% van de bewezen kosten	Neen

(in euro)

Stakeholder	Begeleiding	Huurprijs	Dagprijs	Recurrent (3 maanden)	Eenmalig
Lokaal bestuur	8.000	-4.632	36.000	36.000	8.000
Kost Vlaamse Overheid	-8.000	4.632	-36.000	-31.368	-8.000

(*) Ook hier ontvangt het lokaal bestuur de 35% top up van het leefloon door de federale overheid of, in ons voorbeeld, 10.802.48 euro.

Categorie 3 : Pilootprojecten / nooddorpen

Bestaande complexen (kloosters, leegstaande vleugels van WZC) kunnen aangewend en omgevormd worden tot sites met schaalgrootte van de nieuwe op te richten nooddorpen (200 – 250 woonentiteiten). Voor deze vormen kan een beroep worden gedaan op de financiering van categorie 1. Daarnaast zijn er de nieuwe te plaatsen nooddorpen die worden opgetrokken op hiervoor aangeduide terreinen (na beslissing van de Vlaamse Regering). Deze nieuwe nooddorpen krijgen een aparte financiering.

De twee opgestarte piloot nooddorpen (Antwerpen en Mechelen) zullen worden vergoed op basis van de ingediende facturen en samen met een meer uitgebreide marktbevraging meer inzicht geven op de te hanteren richtprijs voor bijkomend op te richten nooddorpen. Per persoon per dag in een container bedraagt de richtprijs voorlopig 11,5 euro per plaats per dag. In deze prijs dient het sanitair, meubels, transport, leveren en montage te worden begrepen. Die prijs is exclusief het aanleggen van de nutsvoorzieningen en het klaarmaken van dat terrein. Dit laatse wordt aan 100% vergoed op basis van bewezen martkconforme kosten.

Zoals hoger aangehaald zal het aanbod aan huisvestingsplaatsen in de Vlaamse Huisvestingstool worden opgevolgd in relatie tot de instroom van tijdelijk ontheemden om andere nooddorpen naar realisatie te activeren. Die andere nooddorpen zullen worden gesubsidieerd op basis van de definitief vastgestelde richtprijs per plaats per dag van zodra de nood aan dergelijke capaciteitsvraag zich stelt. Bovendien worden de kosten gemonitord in functie van evaluatie van de kostenefficiëntie.

Voor wat betreft de twee pilootprojecten (Antwerpen en Mechelen) wordt in functie van de dienstverlening aan de desbetreffende lokale besturen 400 euro toegekend per tijdelijk ontheemde die er wordt opgevangen. De activering van andere nooddorpen vergt telkenmale een beslissing van de Vlaamse Regering, en in voorkomend geval zal tevens worden beslist over de toe te kennen 400 euro.

Ook voor het beheer en de uitbating van bestaande complexen met schaalgrootte (200 – 250 woonentiteiten en nieuwe nooddorpen worden prijzen vooropgesteld. Deze zullen worden gealigneerd op bestaande uitbatingen van gelijkaardige voorzieningen (Securitas, Rode Kruis en G4S). Uit een bevraging bleek dat ze volgende prijzen per vluchteling per maand hanteren.

- Rode Kruis: 1350 euro
- Securitas: : 800 euro
- G4S: 535 euro

Voor alle hierboven beschreven vergoedingen zal er een verrekening zijn met de huurinkomsten tussen de gemeente en de Vlaamse Overheid, met uitzondering van de subsidies voor de voorbereidingswerken en aanleg van nutsvoorzieningen.

Bij BA2022 wordt de prefinanciering vanuit betrokken beleidsdomeinen geregulariseerd via de bij BA2022 te voorziene provisie opvang Oekraïne.

3. INSTRUMENTELE EN FACILITY ONDERSTEUNING

- ***Instrumentele ondersteuning***

De Vlaamse Huisvestingstool werd uitgewerkt om het aanbod aan wooncomplexen, sites, bruikbare gebouwen te kunnen capteren. Eveneens worden de complexen uit de federale Housing tool opgeladen in de Vlaamse Huisvestingstool. Met het oog op een klantvriendelijke bruikbaarheid voor de lokale gebruiker worden beide tools optimaal op elkaar afgestemd. Na een eerste operationele versie wordt op korte termijn de tool naar toepassing en functionaliteiten uitgebreid. Een volgende versie zal een functie-breed spectrum beslaan waarbij gegevens van vluchtelingen kunnen worden gekoppeld aan huisvestingsgegevens en aan het dienstverleningsaanbod. De Vlaamse Huisvestingstool zal eveneens fungeren als beleids- en opvolgingsinstrument.

- ***Omkadering facility capaciteitsopbouw***

Collectieve huisvestingsplaatsen

De Vlaamse overheid ondersteunt de gemeenten door Het Facilitair Bedrijf aan te stellen als aankoopcentrale en dienstencentrum voor het creëren van huisvestingsplaatsen.

Het Facilitair Bedrijf staat in voor de beleidsondersteuning en beleidsuitvoering inzake facilitaire dienstverlening, vastgoedbeheer, overheidsopdrachten van de Vlaamse overheid (art. 2 Besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2014 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "agentschap Facilitair Bedrijf". Gezien de uitzonderlijke omstandigheden wordt deze expertise in facilitaire dienstverlening, vastgoed en overheidsopdrachten ad-hoc ingezet om de lokale overheden te ondersteunen bij de capaciteitsopbouw vluchtelingen Oekraïne. Het Facilitair

Bedrijf gaat na of haar regelgevende basis hiertoe volstaat en neemt bij gebrek hieraan initiatief om deze te voorzien[2].

De opdracht van Het Facilitair Bedrijf bestaat uit het ondersteunen van de gemeenten bij hun zoektocht naar bestaande collectieve huisvestingsplaatsen of nooddorpen, nieuw te creëren collectieve huisvestingsplaatsen en de exploitatie van beide.

Indien gemeenten collectieve huisvestingsplaatsen plaatsen hebben geïdentificeerd kunnen zij op Het Facilitair Bedrijf beroep doen voor ondersteuning om huurcontracten af te sluiten. Deze ondersteuning is ook van toepassing indien dit onroerend of roerend goed dient aangekocht te worden.

Het Facilitair Bedrijf ondersteunt gemeenten die huurcontracten hebben afgesloten met aanbieders van bestaande collectieve wooninfrastructuur die onmiddellijk inzetbaar zijn. Ze doet dit door gemeenten achteraf ten bedrage van maximaal de vooropgestelde eenheidsprijzen terug te betalen.

De Vlaamse overheid stelt leegstaande gebouwen die zij in haar patrimonium en die voldoen aan de voorwaarden van bestaande collectieve infrastructuur via de Vlaamse Huisvestingstool ter beschikking. Evenzeer geldt dit voor mogelijke gronden / locaties voor nieuwe nooddorpen. Het Facilitair Bedrijf maakt hiervoor afspraken met de betrokken entiteiten om deze aan de gemeenten ter beschikking te stellen.

Indien de opportuniteit zich voordoet zal Het Facilitair Bedrijf collectieve huisvestingsplaatsen aankopen of huren en via de Vlaamse Huisvestingstool ter beschikking stellen. Voor het aankopen of inhuren ervan wordt de regeling van het financieel kader met de eenheidsprijzen gevolgd (zie hierboven).

Nooddorpen

Als aankoopcentrale zal Het Facilitair Bedrijf contracten afsluiten met leveranciers in het kader van nieuw te creëren collectieve nooddorpen . Het Facilitair Bedrijf zal als aankoopcentrale waar nodig de contracten afsluiten voor inrichting, beheer en uitbating en ondersteunt de gemeenten op vlak van exploitatie van de nooddorpen. Deze werkwijze wordt opengesteld voor alle gemeenten.

Ter ondersteuning van de gemeenten die afnemen van de door het Facilitair Bedrijf gesloten contracten, neemt het Facilitair Bedrijf de afhandeling van facturatie op zich. Hiervoor werkt Het Facilitair Bedrijf een aangepast kader uit.

Kostenefficiëntie

Het Facilitair Bedrijf zal in eerste instantie onder het regime van dwingende spoed de nodige spoedaankopen ("spot buys") uitvoeren om de acute noden te lenigen. Omwille van het dwingend karakter, de spoedeisendheid en de schaarste van sommige benodigde goederen en diensten op de markt is een specifiek verloop van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking vereist. Het acute karakter laat immers niet toe om bijvoorbeeld eerst een bestek op te stellen en de ondernemingen gelijktijdig uit te nodigen om tegen een bepaalde datum offertes in te dienen. Het Facilitair Bedrijf zal evenwel bij de plaatsing van de spoedaankopen de nodige zorgvuldigheid aan de dag leggen en de mededinging in de mate van het mogelijke laten spelen.

De schaarste van sommige benodigde goederen en diensten op de markt leidt er de facto toe dat een ruime groep aan marktspelers geconsulteerd moet worden. Teneinde het risico te vermijden dat marktspelers in deze nijpende omstandigheden niet-marktconforme prijzen hanteren, zal bij iedere aankoop bondig worden gerapporteerd over de geldende marktprijs en de voorwaarden

[2] Desgevallend zal in afwachting hiervan het ABB als uitbetaler optreden.

waaronder een aankoop kon worden gerealiseerd. Omwille van het spoedeisend karakter, de bijzondere marktsituatie en de hoge werklast voor de administratie zullen de dossiers voor de spoedaankopen niet aan het voorafgaand advies van de Inspectie van Financiën worden onderworpen, doch zal de a priori controle worden vervangen door een toezicht a posteriori. De rapportering over de spoedaankopen zal aan de Inspectie van Financiën ter beschikking worden gesteld.

Voor de noden die nu reeds kunnen worden voorzien voor de tweede helft van 2022 kunnen onder het regime van dwingende spoed onderhandelingsprocedures zonder voorafgaande bekendmaking in de markt worden gezet, die een 'klassiek' verloop kennen met het opstellen van een bestek en de indiening van offertes en waarin de mededinging dus formeel wordt georganiseerd. Ook voor deze aankopen blijft een beroep op de uitzondering van dwingende spoed gerechtvaardigd, omwille van de schaarste op de markt, de bijhorende langere leveringstermijnen en de benodigde tijd om uitvoering te geven aan de aankopen. De vaststelling is immers dat voor de noden voor de tweede jaarhelft de aankopen ook zo spoedig mogelijk gegund moeten worden. Het plaatsen van opdrachten via de 'reguliere' plaatsingsprocedures, met inachtname van de betreffende termijnen, is voor deze aankopen bijgevolg niet mogelijk. Voor alle noden waarvoor de nood aan aankopen structureel blijft duren vanaf 2023, is de opmaak van raamcontracten in het reguliere regime nodig.

Gelet op de opsomming van bovenstaande engagementen door Het Facilitair Bedrijf, wordt voorzien in 2 interne coördinatiefuncties niveau A2, 1 VTE programmamanager Bouw niveau A, 1 projectmanager per nooddorp (900 à 1200 per /dag EXTERN), 3 VTE tactische aankopers niveau A voor coördinatie en opvolging van de aankopen / inhuring, en 4 VTE administratieve krachten voor de afhandeling van de facturatie niveau C (), 2 VTE technische ondersteuning A voor de gebouwen van de Vlaamse overheid die gebruikt zullen worden voor opvang technisch in orde te zetten. 1 VTE assetmanager A die mee instaat voor afstemming met makelaars (3% van de huur of aankoopkost) om de transactie voor huur of aankoop te regelen.

Zowel de projectmanagers nooddorp, als profielen om transactie voor inhuring of aankoop te regelen moeten extern worden ingehuurd. Deze kosten zijn afhankelijk van het aantal nooddorpen en huur/koopovereenkomsten die vanuit de Oekraïneprovisie wordt ter beschikking gesteld aan Het Facilitair Bedrijf en waarover transparant gerapporteerd zal worden."

2 VTE coördinatie (A2), 1 VTE Programmamanager bouw (A1), 3VTE tactische aankopers (A) voor coördinatie en opvolging aankopen, 4VTE administratieve krachten voor afhandeling facturatie (C), 2 VTE technische ondersteuning (A), 1 VTE assetmanager (A) zullen via vacature ingevuld worden. Indien dit niet lukt gelet op de hoge tijdsdruk zullen deze profielen ingehuurd worden. Hiervoor wordt personeelsbudget en personeelsaantallen aan Het Facilitair Bedrijf beschikking gesteld.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Bij de begrotingsaanpassing 2022 wordt er binnen het Departement Financiën en Begroting een provisie Noodopvang Oekraïne opgezet. De grootteorde van die provisie hangt af van de budgettaire onderbouwingen van de uitvoering en de opschalingsstrategie. Vanuit die provisie kan er op frequente basis kredieten worden opgevraagd door de betrokken beleidsdomeinen op basis van een onderbouwde rapportering. Daarbij wordt dezelfde methode (nl; geaggregeerde herverdelingen) als bij de coronaprovisie en de provisie Vlaamse Veerkracht aangehouden.

Het opzetten van de operatie om de vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen zal op deze provisie kunnen steunen, onder meer om de regionaal verspreide teams en de Vlaamse Huisvestingstool vorm te kunnen geven. Ook lokale besturen die extra taken opnemen in het kader van de opvang van deze vluchtelingen worden hiervoor gecompenseerd. In dit verband wordt verwezen naar het hoger aangehaalde subsidiekader dat de Vlaamse Regering uitwerkte om de kosten die verband houden met het creëren en gedurende minimaal 3 maanden beschikbaar houden van opvangplaatsen door de lokale besturen.

Kosten Vlaamse Huisvestingstool

Voor wat betreft de uitbouw van de Vlaamse Huisvestingstool kan gebruik gemaakt worden van bestaande raamcontracten. De verdere detaillering van de kosten volgt in functie van de ontwikkeling van de Vlaamse huisvestingstool. De Taskforce fungeert als stuurgroep en rapporteert hierover op regelmatige basis aan de VR. De voorlopig geraamde kosten, i.e. 2.650.000 euro, bestaan enerzijds uit eenmalige kosten (investering) & anderzijds uit recurrente kosten voor 2022 en 2023.

Kosten Tooling Noodopvang Oekraïne (BTW incl.)		
Eenmalige kosten	**Jaar 1**	**jaar 2**
Inrichten tool	600.000 €	400.000 €
Totaal eenmalige kosten (a)	***600.000 €***	***400.000 €***
Recurrente kosten		
Jaarlijks Onderhoud investering (20% investering)		100.000 €
Andere jaarlijkse kosten	775.000 €	775.000 €
Totaal recurrente kosten (b)	***775.000 €***	***875.000 €***
Totaal (a)+(b)	**1.375.000 €**	**1.275.000 €**
Totaal Jaar 1 + 2	**2.650.000 €**	

Andere jaarlijkse kosten	
Licenties (*)	100.000 €
Infrastructuur	50.000 €
Proces ondersteuning gebruikers	200.000 €
IT-Helpdesk	200.000 €
Governance	200.000 €
Externe Juridische ondersteuning	25.000 €
Totaal	**775.000 €**

Kosten regionale teams, ondersteuning gouverneurs en centraal ondersteunend team

- De personeelskost van een regionaal team op jaarbasis omvat:

  - Kost voor 3 A's is 217.144,41 euro (per A is dit 72.381,47) (6 jaar anciënniteit)
  - Kost voor 1 C is 47.194,48 euro
  - Rugzak blijft hetzelfde, met name 8.725 euro per persoon

  De jaarlijkse budgetlast per team is 299.338,89 euro (met inbegrip van rugzak). De totale effectieve kost dient te worden berekend op basis van het aantal regionale teams. Er wordt beslist tot het opzetten van minimum 5 teams die, in functie van de reële instroom, kan opgeschaald worden tot maximaal 20 teams. Bijgevolg bedraagt de kost op jaarbasis in het

minimaal scenario 1.496.694,4 euro (5 regioteams) in het maximaal scenario 5.986.777,80 euro (20 regioteams). Aan de leidend ambtenaar van ABB wordt delegatie gegeven de opschaling in functie van de reële instroom door te voeren. Hierover zal aan de Vlaamse Regering op regelmatige basis worden gerapporteerd.

- De kost voor de ondersteuning gouverneurs bedraagt 5 x 1 A1 (op jaarbasis 72.381,47 - 6jaar anciënniteit): 361.907,35 euro.

- Daarnaast wordt er in de schoot van de taskforce voorzien in Vlaams team collectieve opvang van deze regionale teams. In eerste instantie wordt geput uit het bestaande personeelsbestand van de Vlaamse Overheid. Indien de interne arbeidsmarkt onvoldoende profielen oplevert, kan gekeken worden naar de externe arbeidsmarkt of het aantrekken van de juiste profielen via raamcontract of interim. Volledigheidshalve wordt hier zowel het kostenplaatje gegeven voor tewerkstelling via interne/externe werving, als tewerkstelling via raamcontract/interim. Er zal hierin een keuze worden gemaakt.

  De personeelskost van het centraal ondersteunend team op jaarbasis omvat:

  - kost voor 1 A2 (12 jaar anciënniteit) is 103.775,91 euro
  - kost voor 4 A1's (6 jaar anciënniteit) is 4 * 72.381,47 = 289.525,90 euro
  - kost voor 1 C1 is 47.194,48 euro
  - Totale kost rugzak is 8.725 euro per persoon

  De jaarlijkse budgetlast voor deze 6 personeelsleden omvat 440.496,28 euro. Voor de 6 wervingen is de totale kost van de rugzak 52.350 euro. Samengevoegd geeft dit 492.846,28 euro.

  Rekening houdend met de krappe arbeidsmarkt, kunnen we verwachten dat we mogelijks 3 van de 4 A1 profielen niet voldoende snel op de reguliere arbeidsmarkt vinden, waardoor schakelen naar afname via raamcontracten noodzakelijk is (bv raamovereenkomst ICT-profielen en uitzendarbeid). Op basis van de richtprijzen uit de raamovereenkomst ICT-profielen en ervaring met uitzendarbeid, gaan we voor deze 3 profielen uit van een uurtarief van gemiddeld 250 euro, incl. BTW (dagprijs 2.000 euro, incl. BTW). De kost op jaarbasis van de 3 A1-profielen bedraagt dan 1.200.000 euro (werkingsmiddelen). Er zijn momenteel geen raamovereenkomsten voor financiële of juridische profielen, maar werven via interim voor deze profielen is zeker mogelijk. Het is ook een optie om in eerste instantie te opteren voor interim en ondertussen te zoeken naar de profielen via werving, zodat op een bepaald moment de kosten overgaan van werkingsmiddelen naar personeelsmiddelen.

- Voor de personeelskost voor ABB wordt volgende personeelskost berekend (middelen ter beschikking gesteld aan ABB):

  - De geraamde kostprijs van de 3 VTE (A1) is aan 6 jaar anciënniteit 3 x 72.381,47 = 217.144,41 euro
  - Aangevuld met rugzak van 8.725,00 euro per persoon

  bedraagt de totale kost 243.319,41 euro.

- Voor de personeelskost voor AgO wordt volgende personeelskost berekend:

  - 1 VTE (A1) aan 6 jaar anciënniteit voor 72.381,47 euro
  - Aangevuld met rugzak van 8.725,00 euro per persoon

  bedraagt de totale kost 81.106,47

//

Kosten categorie 1 en 2

We illustreren in onderstaande tabel de kost van die regeling voor 6.000, 18.000 en 30.000 opvangplaatsen. De eerste 20.000 plaatsen worden gecreëerd onder categorie 1 en het saldo van 10.000 plaatsen binnen categorie 2. Er wordt daarbij geen rekening gehouden met kosten die nog te bepalen zijn en we gaan uit van volledige toewijzing van plaatsen aan tijdelijk ontheemden.

Categorie 1

80% betreft lokaal beheerde plaatsen, 10% collectieve opvang in particulier beheer op vraag van lokaal bestuur en 10% particuliere plaatsen.

Van de lokaal beheerde plaatsen en de collectieve opvangplaatsen in particulier beheer veronderstellen we dat er bij beide 25% opknapwerken behoeven. 1 kamer wordt daarbij gelijkgesteld aan 2 plaatsen en per voorziening wordt gerekend met 20 op te knappen kamers. De kosten voor de Vlaamse Overheid in categorie 1 zijn allemaal eenmalig van aard.

Categorie 2

Voor de 10.000 in categorie 2 gecreëerde plaatsen wordt beroep gedaan op bestaande opvangcapaciteit in hotel, pension, vakantiewoningen, assistentiewoningen en jeugdhostels en dat voor een periode van 90 dagen, allemaal effectief toegewezen. De vergoeding voor de assistentiewoningen kan nooit meer bedragen dan de reële marktprijs. De lokale besturen krijgen tot 10.000 toegewezen plaatsen een vergoeding van 400 euro voor beheer en omkadering. Het aantal plaatsen kan tot maximaal 20.000 worden opgetrokken mits beslissing van de Vlaamse Regering. Alle bedragen worden aan de lokale besturen uitbetaald. De kosten in categorie 2 zijn deels eenmalig en deels recurrent van aard zolang de periode telkens met 3 maanden wordt verlengd.

Het niet en wel verrekenen met de huuropbrengsten geeft respectievelijk de bruto en de netto kosten voor de Vlaamse overheid. We moeten er rekening mee houden dat de verrekeningsmethode het toewijzingsgedrag kan beïnvloeden. Daarom is het voorstel te werken met een forfaitaire huurprijs.

We gaan uit van een aandeel 60% pension/hotels en 20% voor respectievelijk de vakantiewoningen/assistentiewoningen en jeugdhostels.

We werken met een forfaitaire huurprijs à rato van 10 plaatsen in een hotel/pension/jeugdhotels en per vakantiewoning/assistentiewoning (huisvesting 4 personen) rekenen we met een huur per maand van 222 euro. Een forfaitaire prijs heeft ook als (gewenst?) gevolg dat die capaciteit vlug zal worden aangesproken (met in hotels bij voorkeur alleenstaanden en tweepersoonsgezinnen).

We illustreren dat aan de hand van twee scenario's:

a) huuropbrengst per maand van 772 euro (gemiddeld 2 gezinnen en 2 alleenstaanden)
b) huuropbrengst per maand van 1206 euro in geval gemiddeld 1 gezin en 6 alleenstaanden.

Budgettaire weerslag

6.000 plaatsen (100% categorie 1)

6.000 plaatsen	Omkadering	Opknapwerk	Dagprijs	Totaal	Recurrent	Eenmalig
CATEGORIE 1						
Particulier	240.000	0	0	240.000	0	240.000
Op vraag van lokaal bestuur	510.000	197.500	0	707.500	0	707.500
In beheer lokaal bestuur	4.080.000	1.575.000	0	5.655.000	0	5.655.000
TOTAAL CATEGORIE 1	**4.830.000**	**1.772.500**	**0**	**6.602.500**	**0**	**6.602.500**
CATEGORIE 2						
Hotel/pension	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Vakantiewoning/assistentiewoning	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Jeugdhostel	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Huurinkomsten scenario A	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Huurinkomsten scenario B	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
TOTAAL CATEGORIE 2 (bruto)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TOTAAL CATEGORIE 2 (netto A)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TOTAAL CATEGORIE 2 (netto B)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

18.000 plaatsen (100% categorie 1)

18.000 plaatsen	Omkadering	Opknapwerk	Dagprijs	Totaal	Recurrent	Eenmalig
CATEGORIE 1						
Particulier	720.000	0	0	720.000	0	720.000
Op vraag van lokaal bestuur	1.530.000	592.500	0	2.122.500	0	2.122.500
In beheer lokaal bestuur	12.240.000	4.725.000	0	16.965.000	0	16.965.000
TOTAAL CATEGORIE 1	**14.490.000**	**5.317.500**	**0**	**19.807.500**	**0**	**19.807.500**
CATEGORIE 2						
Hotel/pension	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Vakantiewoning/assistentiewoning	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Jeugdhostel	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Huurinkomsten scenario A	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Huurinkomsten scenario B	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
TOTAAL CATEGORIE 2 (bruto)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TOTAAL CATEGORIE 2 (netto A)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TOTAAL CATEGORIE 2 (netto B)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

30.000 plaatsen (20.000 categorie 1, 10.000 categorie 2)

30.000 plaatsen	Omkadering	Opknapwerk	Dagprijs	Totaal	Recurrent	Eenmalig
CATEGORIE 1						
Particulier	800.000	0	0	800.000	0	800.000
Op vraag van lokaal bestuur	1.700.000	657.500	0	2.357.500	0	2.357.500
In beheer lokaal bestuur	13.600.000	5.250.000	0	18.850.000	0	18.850.000
TOTAAL CATEGORIE 1	**16.100.000**	**5.907.500**	**0**	**22.007.500**	**0**	**22.007.500**
CATEGORIE 2						
Hotel/pension	*2.400.000*	*0*	*18.900.000*	*21.300.000*	*18.900.000*	*2.400.000*
Vakantiewoning/assistentiewoning	*800.000*	*0*	*2.700.000*	*3.500.000*	*2.700.000*	*800.000*
Jeugdhostel	*800.000*	*0*	*4.500.000*	*5.300.000*	*4.500.000*	*800.000*
Huurinkomsten scenario A	*0*	*0*	*-2.185.800*	*-2.185.800*	*-2.185.800*	*0*
Huurinkomsten scenario B	*0*	*0*	*-3.227.400*	*-3.227.400*	*-3.227.400*	*0*
TOTAAL CATEGORIE 2 (bruto)	**4.000.000**	**0**	**26.100.000**	**30.100.000**	**26.100.000**	**4.000.000**
TOTAAL CATEGORIE 2 (netto A)	**4.000.000**	**0**	**23.914.200**	**27.914.200**	**23.914.200**	**4.000.000**
TOTAAL CATEGORIE 2 (netto B)	**4.000.000**	**0**	**22.872.600**	**26.872.600**	**22.872.600**	**4.000.000**

30.000 plaatsen	Omkadering	Opknapwerk	Dagprijs	Totaal	Recurrent	Eenmalig
TOTAAL 1 + 2 (bruto)	**20.100.000**	**5.907.500**	**26.100.000**	**52.107.500**	**26.100.000**	**26.007.500**
TOTAAL 1 + 2 (netto A)	**20.100.000**	**5.907.500**	**23.914.200**	**49.921.700**	**23.914.200**	**26.007.500**
TOTAAL 1 + 2 (netto B)	**20.100.000**	**5.907.500**	**22.872.600**	**48.880.100**	**22.872.600**	**26.007.500**

Kosten categorie 3

1. Verblijfskosten

Zoals hierboven beschreven zullen de kosten voor de piloot nooddorpen in Antwerpen en Mechelen op basis van bewezen kosten en facturen vergoed worden. Bij het opstellen van deze nota was hierover nog geen concrete budgettaire inschatting over beschikbaar.

Gaan we uit van 1.250 plaatsen (= de gecreëerde capaciteit in de piloot nooddorpen) voor 3 maanden (90 dagen) met de voorlopige richtprijs van 11,5 euro per dag per plaats, allemaal toegewezen:

(in euro)

Containers (huurprijs per dag per plaats, recurrent)
1.293.750

2. Begeleiding, uitbating en beheer

Voor het beheer en de uitbating van bestaande en nieuwe nooddorpen worden de prijzen gealigneerd op bestaande uitbatingen van gelijkaardige v oorzieningen (Securitas, Rode Kruis en G4S). Uit een eerste bevraging bleek dat ze volgende prijzen per vluchteling per maand hanteren.

- Rode Kruis: 1350 euro
- Securitas: : 800 euro
- G4S: 535 euro

De onderlinge vergelijkbaarheid van deze prijzen zal worden vastgesteld op basis van een marktbevraging, waarbij op gelijkaardige modaliteiten verbonden aan de dienstverlening een prijs moet worden ingediend.

3. Omkaderingskosten lokaal bestuur

De piloot nooddorpen Antwerpen en Mechelen krijgen per toegewezen plaats eenmalig 400 euro. Dit principe kan bij beslissing van de Vlaamse Regering verder uitgebreid worden naar andere, nog op te richten nooddorpen. Rekenen we hier aan de voorziene capaciteit van 1.250 plaatsen komt dit uit op een eenmalige budgettaire kost van 500.000 euro.

4. Eenmalige inrichtingskosten nieuwe capaciteit

- Terreininrichtingskosten
- Infrastructuurwerken
- beheerskosten

De recurrente gemiddelde kost voor het mobiliseren van bestaande capaciteit kunnen we in kaart brengen. De gemiddelde kost van een dergelijke opvangplaats hangt ook vooral af van die kost.

Maar voor het creëren van nieuwe opvangcapaciteit, hier op basis van wooncontainers, hangt de gemiddelde kost van een dergelijke een plaats niet alleen af van de verblijfskosten (relatief laag t.o.v. de bestaande wooncapaciteit) maar ook van de recurrente kosten begeleiding, uitbating en beheer en de eenmalige infrastructuurkosten. Alleen al door die bijkomende recurrente kosten, bv. 800 euro, bedraagt de gemiddelde recurrente kost per plaats (per dag) 11,5+800/30=38,2 euro. Om de gemiddelde totale kost per containerplaats te kennen, moeten we bovendien nog de inrichtingskosten verrekenen.

Kosten personeel Facilitair Bedrijf

In eerste instantie wordt geput uit het bestaande personeelsbestand van de Vlaamse Overheid. Indien de interne arbeidsmarkt onvoldoende profielen oplevert, kan gekeken worden naar de externe arbeidsmarkt of het aantrekken van de juiste profielen via raamcontract of interim. Volledigheidshalve wordt hier zowel het kostenplaatje gegeven voor tewerkstelling via interne/externe werving, als tewerkstelling via raamcontract/interim. Er zal hierin een keuze worden gemaakt.

De personeelskost voor ondersteuning vanuit Het Facilitair Bedrijf op jaarbasis omvat:

- kost voor 2 A2 (12 jaar anciënniteit) is 207.551,82 euro
- kost voor 7 A1's (6 jaar anciënniteit) is 7 * 72.381,47 = 506.670,29 euro
- kost voor 4 C1 is 4* 47.194,48 = 188.777,92 euro
- Totale kost rugzak is 8.725 euro per persoon

De jaarlijkse budgetlast voor deze 13 personeelsleden omvat 903.000,03 euro. Voor de 13 wervingen is de totale kost van de rugzak 113.425 euro. Samengevoegd geeft dit 1.016.425,03 euro.

Rekening houdend met de krappe arbeidsmarkt, kunnen we verwachten dat we mogelijks 3 van de 7 A1 profielen niet voldoende snel op de reguliere arbeidsmarkt vinden, waardoor schakelen naar afname via raamcontracten noodzakelijk is (bv raamovereenkomst ICT-profielen en uitzendarbeid). Op basis van de richtprijzen uit de raamovereenkomst ICT-profielen en ervaring met uitzendarbeid, gaan we voor deze 3 profielen uit van een **uurtarief** van gemiddeld 250 euro, incl. BTW (dagprijs 2.000 euro, incl. BTW). De kost op jaarbasis van de 3 A1-profielen bedraagt dan 1.200.000 euro (werkingsmiddelen). Het is ook een optie om in eerste instantie te opteren voor interim en ondertussen te zoeken naar de profielen via werving, zodat op een bepaald moment de kosten overgaan van werkingsmiddelen naar personeelsmiddelen. Het zal zaak zijn om de juiste afwegingen te maken in de loop van het selectieproces en kostenbewust om te springen met de middelen van de Vlaamse overheid.

Samenvatting kosten nota VR (in euro)

Vlaamse huisvestingstool 2022 - 2023	Project
Eenmalig	1.000.000,00
Recurrent	1.650.000,00
Totaal huisvestingstool	**2.650.000,00**
Personeelskosten	**Per jaar**
Regioteams	1.496.694,45 tot 5.986.777,80
Ondersteuning gouverneurs	361.907,35
Centraal ondersteunend team	492.846,28
Agentschap Binnenlands Bestuur	243.319,41
Agentschap Overheidspersoneel	81.106,47
Facilitair Bedrijf	1.016.425,03
Totaal personeelskosten	**2.374.637,88 tot 6.565.382,34**
Categorie 1 (20.000 pl.)	**Eenmalig**
Eenmalig	22.007.500,00
Categorie 2 (10.000 pl.)	**Per 3 maand / Eenmalig**
Eenmalig	4.000.000,00
Per 3 maand	22.872.600,00 tot 26.100.000,00
Categorie 3 (1.250 plaatsen)	**Per 3 maand / Eenmalig**
Eenmalig	500.000,00
Per 3 maand	Te bepalen

B. ESR-TOETS

De uitgaven die de Vlaamse Overheid bijkomend zal maken zullen een negatieve impact hebben op het ESR-vorderingensaldo. Voorlopig is er vanuit de Europese Commissie nog geen signaal gekomen dat, zoals bij de asielcrisis 2016, de bijkomende ESR-uitgaven uitgesloten zullen worden voor de toetsing van de begrotingsdoelstellingen

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De personeelscapaciteit voor het uitvoeren van de opdrachten die dit plan met zich meebrengt, verloopt maximaal via interne rekrutering. Parallel aan de oproep voor de verantwoordelijken voor de vaccinatiecentra zal voor de managementteams eveneens uit het personeelsbestand worden gerekruteerd. Waar nodig worden afspraken gemaakt om ook terbeschikkingstelling van contractuele medewerkers zo eenvoudig mogelijk te laten verlopen. De ontvangende entiteiten moeten niet instaan voor de personeelskost. Departementen en agentschappen die personeelsleden ter beschikking stellen, worden daarvoor gecompenseerd, zodat zij de ter beschikking gestelde personeelsleden kunnen vervangen indien nodig.

Afhankelijk van de concrete verwachtingen ten opzichte van de ter beschikking gestelde personeelsleden, kan financiële compensatie voor extra taken en tijdsbesteding overwogen worden. Voor personeelsleden voor wie dit momenteel niet kan, wordt er een reglementaire basis gecreëerd voor het leveren van extra prestaties (overuren, zaterdag- en zondagwerk, nachtwerk,…). Hiervoor wordt een zo eenvoudig mogelijk reglementair kader uitgewerkt

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De Vlaamse regering wenst de lokale besturen te ondersteunen in de aanpak van deze uitdaging. De uitwerking van de fasen heeft een weerslag op de inzet van personeel, werkingsuitgaven, investeringen van de lokale en provinciale besturen. De kosten worden aangerekend op de bij de begrotingsaanpassing 2022 opgezette provisie binnen het Departement Financiën en Begroting Noodopvang Oekraïne. De gemeenten worden via een trekkingsrecht gemachtigd om de gemaakte kosten te recupereren mits het aantonen en verantwoorden van de kosten die binnen het uitgewerkt financieel kader trekkingsrechten kunnen genereren.

3. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan voorliggende opschalingsstrategie en het plan ter ondersteuning vanuit Vlaanderen met inbegrip van ter beschikking stellen personeel, financieel en facility kader

2° de Taskforce de opdracht te geven om de opdrachten die voortvloeien uit de opschalingsstrategie en het plan ter ondersteuning verder uit te werken, te implementeren en hieromtrent regelmatig te rapporteren

3° de Taskforce de opdracht te geven middels regelgeving de nodige juridische gronden voor te bereiden opdat de uitvoering van de opschalingsstrategie en het plan ter ondersteuning verder doorgang kan vinden en daarbij controlemomenten te voorzien waarop de Vlaamse Regering desgevallend kan bijsturen

4° de Taskforce de opdracht te geven de personeelscapaciteit nodig voor de uitvoering van de opschalingsstrategie en het plan ter ondersteuning te rekruteren, en daartoe de nodige middelen ter beschikking te stellen rekening houdend met de fasering in de opschaling

5° de Taskforce in het kader van het realiseren van piloot nooddorpen de opdracht te geven om contact op te nemen met Antwerpen en Mechelen in functie van de werkzaamheden en het kenbaar maken van de engagementen opgenomen in voorliggende opschalingsstrategie, financieel en facility kader

Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management

Jan JAMBON

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Bart Somers

Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Matthias DIEPENDAELE